

Για ένα πακέτο τσιγάρα

Του Λουκά Βλάχου | ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ «ΤΑ ΝΕΑ»: 11/01/2012 20:00 |

Οι περιπέτειες του νόμου για την απαγόρευση του καπνίσματος στη χώρα μας έχουν μια ενδιαφέρουσα και πολύ διδακτική ιστορία να μας πουν. Αρχισαν σταδιακά και δειλά με ημερομηνίες που συνεχώς άλλαζαν, με προσπάθειες εφαρμογής μόνο σε επιλεγμένα καταστήματα μεγάλου εμβαδού. Ακούστηκαν σκέψεις να δημιουργηθούν στα κέντρα διασκέδασης ειδικοί χώροι, χωρισμένοι με γυάλινα παραπετάσματα μέχρι κάποιο ύψος και πολλές ακόμα ιδέες. Κάποιοι επιχειρηματίες σεβάστηκαν το νόμο, τον πήραν σοβαρά και ανάρτησαν ταμπέλες «Απαγορεύεται το κάπνισμα» παντού στα μαγαζιά τους, απέσυραν τα τασάκια από τα τραπέζια, ζήτησαν ευγενικά από τους πελάτες τους να βγουν να καπνίσουν έξω από το μαγαζί ή σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους. Φαινόταν ότι αυτός ο νόμος θα περπατούσε. Πρόσφατα επισκέφτηκα το Βουργαρέλι στα Τζουμέρκα και πήγα για φαγητό σε μια ταβέρνα. Το μαγαζί ήταν ντουμάνι στον καπνό, αλλά ο καταστηματάρχης δεν κάπνιζε και όταν τον ρώτησα για τις ταμπέλες «Απαγορεύεται το κάπνισμα» που ήταν διάσπαρτες στο μαγαζί του, μου διηγήθηκε μια «πονεμένη» ιστορία: «Αρχικά», μου είπε, «ζητούσα από τους πελάτες που κάπνιζαν να βγουν έξω και σαν απάντηση έφευγαν και πήγαιναν στη διπλανή ταβέρνα. Μια μέρα επισκέφτηκε το μαγαζί για φαγητό ο αστυνομικός διευθυντής και άναψαν στο τραπέζι του όλοι τσιγάρο. Δεν τους μίλησα, απλά αισθάνθηκα ότι γελοιοποιήθηκα και από τότε δεν με απασχόλησε πλέον το κάπνισμα και η απαγόρευσή του».

Ακολούθησαν πρωθυπουργικές δηλώσεις ενάντια στο κάπνισμα σε κλειστούς χώρους, ποινές και πρόστιμα (είχαμε ένα προβληματάκι για το ποιος θα τα μαζεύει, αλλά το ξεπεράσαμε) και μετά ήρθε η οικονομική κρίση... και οι τοπικοί άρχοντες αποφάσισαν ότι «είναι που είναι τα μισά μαγαζιά κλειστά, αν επιμεινουμε στην απαγόρευση θα κλείσουν και τα υπόλοιπα». Εδώ τελειώνει και η όμορφη ιστορία ενός ακόμα νόμου του κράτους που δεν εφαρμόστηκε. Ένας νόμος λιγότερος και μερικές χιλιάδες καρκινοπαθείς περισσότεροι.

Αυτήν την περίοδο ένας ακόμα νόμος του κράτους ακολουθεί την ίδια πορεία: ο νόμος - πλαίσιο για τα ΑΕΙ και ΑΤΕΙ. Ξεκίνησε και αυτός με πανηγυρισμούς, με ευρύτατη κοινοβουλευτική πλειοψηφία και αυστηρές δηλώσεις για την ανάγκη εφαρμογής του από την υπουργό και τον τότε πρωθυπουργό. Στη συνέχεια οι τοπικοί άρχοντες στα αυτόνομα ΑΕΙ και ΑΤΕΙ ανά την Ελλάδα δεν συμφωνούσαν με αυτόν τον νόμο και δήλωσαν ότι δεν επιθυμούν παρεμβάσεις στην επικράτειά τους. Στο αυτόνομο κρατίδιο της «πορτοκαλούπολης» όπου εργάζομαι, δεν βρίσκουμε τους καταλόγους των καθηγητών για να γίνουν οι εκλογές για τα συμβούλια διοίκησης που προβλέπει ο νέος νόμος - πλαίσιο. Η διοίκηση του πανεπιστημίου με πάνω από 1.400 υπαλλήλους και οι τοπικοί άρχοντες δεν έχουν ιδέα ποιοι και πόσοι καθηγητές εργάζονται στο ίδρυμά τους, ακόμα αναζητούν τους καταλόγους τους. Όταν είχαμε εκλογές τοπικών αρχόντων με τη συμμετοχή καθηγητών, διοικητικών υπαλλήλων και φοιτητών, όλα ήταν γνωστά - τώρα περιέργως χάθηκαν. Οι δηλώσεις από την υπουργό συνεχίζονται, ο υφυπουργός δηλώνει δημόσια, όπως και ο νέος πρωθυπουργός, ότι ο νέος νόμος - πλαίσιο, είναι νόμος του κράτους και οι νόμοι του κράτους ισχύουν και στα αυτόνομα κρατίδια των ΑΕΙ και ΑΤΕΙ (κυρίως εκεί). Πρόσφατα όμως ο υφυπουργός παιδείας συνάντησε τους τοπικούς άρχοντες και τους έκλεισε το μάτι με νόημα, δηλώνοντας ότι «Ο νόμος για την τριτοβάθμια εκπαίδευση

σιγά σιγά εναρμονίζεται». Εναρμονίζεται με τι, με ποιους και γιατί; Μάλλον εναρμονίζεται με το ότι την άνοιξη έχουμε εκλογές και διαμορφώνεται ένα νέο τοπίο για τους νόμους του κράτους... περνούν σταδιακά από την απόχρωση του ανοιχτού πράσινου στην απόχρωση του βαθέος μπλε.

Όπως και με την απαγόρευση του καπνίσματος, δύο ομάδες ανθρώπων έμειναν απροστάτευτες: (1) Οι επιτροπές των καθηγητών στις οποίες το υπουργείο, με βάση τον νέο νόμο, ανέθεσε να κάνουν εκλογές για τα συμβούλια διοίκησης και (2) οι καθηγητές που επιμένουν να στηρίζουν τον νέο νόμο για να φανούν και τα προβλήματά του. Καταντήσαμε τελικά στη χώρα μας μόνο τα «κορόιδα» να στηρίζουν τους νόμους του κράτους, οι «ξύπνιοι» τους παγώνουν γιατί έχουμε οικονομική κρίση ή τους «εναρμονίζουν» μέχρι να ξεχαστούν. Μήπως πρέπει κάποτε και να εφαρμόζονται;

Όλα όμως τελικά είναι θέμα παιδείας. Οι νέοι και οι νέες που καπνίζουν μπροστά στις ταμπέλες οι οποίες απαγορεύουν το κάπνισμα ή έρχονται να μορφωθούν σε πανεπιστήμια που προκλητικά αγνοούν τους νόμους με απόφαση του τοπικού άρχοντα, θα χωριστούν και αυτοί σε δύο ομάδες, στους «ξύπνιους» και τα «κορόιδα». Τα παραδείγματα που ανέφερα και πολλά αλλά που γνωρίζουμε όλοι, διδάσκουν στους νέους και τις νέες τα τελευταία χρόνια την αναρχία και τη διάλυση του κράτους μέσα από την κατάργηση των νόμων. Παρακολουθώ τα «κορόιδα» να μεταναστεύουν στο εξωτερικό - τελευταία με αυξανόμενους ρυθμούς - και αφήνουν πίσω τους «ξύπνιους» για να πατάξουν τη διαφθορά και να μαζέψουν τους φόρους.

Ο Λουκάς Βλάχος είναι καθηγητής στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
lvlahos@auth.gr